

Hur barn uppföddes med ”flaska” innan dinappar fanns att köpa

I min ägo har jag en gammal sak som jag fått efter min mormor. Det är en hörnflaska liknande ett kruthorn — efter mormors far. Han har sitt namn och bomärke inskuret i dess botten. Hans namn var Rull Olof Olsson från Bråmåbo, och han var född 1782.

Ingen, som jag frågat, har vetat vartill denna sak använts, men en dag kom ett barndomsminne för mig, där jag såg just hur en liknande pjäs

användes. Då tänkte jag: — nu ska jag fråga både Rulljugås Anna och Mås Margit var för sig, vad man begagnade att uppföda sådana barn med, som modern själv inte kunde föda, på den tid då det inte fanns s k ”dinappar” att köpa. Jag skall beskriva ordagrant hur de sade.

Först frågade jag Mås Margit Persdotter född 1851. Hon funderade en stund, sedan sa hon: — Ja, jag minns då de hade tvillingar ”norr i gården”. Då hade de ett horn som de bundit över en *lapp*, ”skinnlapp”, som barnen sögo mjölken igenom.

Sedan frågade jag Rulljugås Anna Matsdotter född 1849 på samma vis. Då sade hon att de hade ett horn som de band över en sämskskinns-lapp som de svedde ett litet hål på med en grann ten. Lappen var av samma sort som de sydde byxor av. I sådana horn hade de mjölken även då de skulle ha lite mjölk till matsäcken. Det fanns ett litet täljt trälock till hornet, och jag minns att i min barndom hade även vallkullorna matsäcksmjölken i sådana horn. Det var inte så gott om glasflaskor då.

Jag har även frågat Kistnis Anna Persdotter, som är 81 år och granne och släkting till Masers-folket i Utanmyra. Hon sade att hon blivit uppfödd med ett bockhorn. Hennes mor hade haft bröstvärk. — ”Jag minns Masers-farmor brukade gräla på mor och kalla henne *erå-mon*, ”harmamma”, syftande på sägnen om hur haren sade då han fick ungar: — Ni har lika stora ögon ni som jag, vill ni inte föda er själva får ni låta bli. Därav alltså talesättet *erå-mon* om den som inte kunde föda sina barn, och även de som varken hade lust eller tid att pyssla med barnen.

I min barndom fanns det nappar att köpa. Munstycket såg ut ungefär som det gör nu med ett smalt glaströr som var trätt genom korken på en flaska. Närmast munstycket var en rund glasskiva, en liten aning vidare än korken. Att horn har begagnats har börjat falla i glömska, men sannolikt är det många av nu levande gamla, som blivit uppfödda med sådana.

Håll Anna Matsson

— Bond Anna — (1880—1957) Nedtecknat 1938